

Mehveş Evin

Aşiret d6nemi kapandı

Fırat'ın kıyısında, Birecik'teyim. Hafif bir esinti, g6nd6z bastıran deli g6neşi unutturmuş. Rengarenk ampullerle s6slenmiş çay bahçeleri, geceleri balık ve et lokantalarına d6n6ř6yor. Kına geceleri, nişan ve d6đ6nler burada yapılıyor. Urfa'nın bu y6resine mahsus haşhaş kebabını yerken Bireciklilerle sohbet ediyoruz. Seçim sonucu kimseyi şaşırtmamış: Urfa'da AKP y6zde 64.8 ile açık ara 6nde. Bağımsız giren aşiret mensuplarının yenilgisi, en çok konuşulanlardan. 6yle ya... Yıllardır bir o parti, bir bu partiden aday olan İzol, Cevheri, Bucak gibi aileler yeni Meclis'te yok.

“Neden?” diye sorunca şunlar 6n plana çıkıyor:

- 1- Çiftçi, 6mr6 billah g6rmediği destekten çok memnun... Yıllardan beri ilk kez borç batağından kurtulmuşlar. D6ř6k faizli kredilerle trakt6r almışlar, mazot parasına teşvik. Tefeci belası bitmiş. Zamanında 400 d6n6m arazisini bir trakt6r uğruna tefeciye kaptıran insanların yaşadığı G6neydoğu'da, bu b6y6k gelişme.
- 2- Okullaşma oranı hızlanıyor. G6neydoğu'nun en b6y6k dertlerden biri olan okula ulaşım meselesi 6z6lm6ř. Devlet kitap dağıtıyor, servis parası bile 6deniyor. K6yl6, g6venli bir şekilde okula gidip gelebileceği iin çocuğunu yolluyor. 6zellikle kız çocukları açısından g6venlik çok 6nemli.
- 3- Sağlık hizmeti... Eskiden doktora gitmeden, sırf fotokopi parası için bile hastaneye girer girmez 5 TL verilirken şimdi n6fus kağıdını g6steren, hizmeti alıyor. Y6zlerine bakmadan “6zel muayenehaneme gel“ diyen doktorlar da kalmamış.
- 4- Bireyselleşme... Kimine g6re televizyonlarla birlikte gelen farklı yaşam modellerini g6ren insanlar, biat etmekten vazgeçti. Artık ekonomik olarak da herkes kendi bacağından asıldığına g6re, aşiretlere eski bağlılıklarını s6rd6rmenin anlamı kalmamış.
- 5- Aşiretlerin en b6y6k g6c6 topraktı. Fakat toprak, eskisi kadar 6nemli değil. Serbest ekonominin gelişmesiyle insanlar beyin g6c6yle geçimini sağlıyor, 6r6n6n6 kendi pazarlayabiliyor. Hastaneye bile gitmek ağanın arabasıyla m6mk6nken şimdi herkesin kendi ulaşım imkanı var.

Hangi K6rte?

G6neydoğu deyince biz şehirlilerin aklına yekpare bir coğrafya gelir. Sadece il değil, ile, hatta kasaba ve k6ylerde farklı n6fus yapıları ve eğilimleri olduğunu g6rmeyiz. Mesela Urfa'nın Birecik ilçesinin y6zde 40'ı T6rk, yarısı K6rt, Arap n6fus da y6zde 10 civarında. K6rteden ziyade T6rke konuşuluyor.

Bu y6zden konu “yeni Anayasa“ya ve “anadilde eğitim”e gelince K6rte konusunda farklı fikirler 6ne çıkıyor. MHP'ye oy veren bir K6rt, okulda K6rte'nin olması gerektiğini d6ř6n6yor. AKP'ye oy veren bir T6rk ise “Hangi K6rte?” sorusunu sorup ř6yle devam ediyor: “Zazacası var, Kurmanisi var. Urfa'da konuşulanı ben anlamam. Hem alfabe ne olacak?”

Birbirini yıllardır tanıyan iki dost, için içinden çıkamayınca daha fazla uzatmıyor.

Oysa İstanbul'da, Ankara'da aynı konu, b6y6k tartışmalara neden oluyor.

Ya BDP destekli bağımsız adaylar? Seçimden 6nce Başbakan Erdoğan'ın s6zlerinin pek çok K6rt seçmeni etkilediği, genel kanı. Anlayacağınız “K6rt sorunu yoktur”dan

başlayan “6zeler gelmelidir” şeklinde devam eden s6zler. G6neydoğu g6zelerinin

önemli bir bölümünü küstürmüş.

Birecik-Halfeti hattında daha eğlenceli, fakat bir o kadar kritik konulara da geleceğiz. Bölgenin doğasıyla ilgili ilginç ayrıntılar ve Doğa Derneği'nin genç, cevval üyelerinin çalışmaları, yarına...

FIRAT'TA HAYAT

- Fırat nehri, üzerinde kurulan beş baraja rağmen hâlâ bereketli. Ama eski günlerdeki meyve sebze çeşitliliği kalmamış. Baraj suları yükselince bazı yerleşim yerleri sular altında kalmış.
- Barajla beraber değişen iklim de etkili. Fırat Kavakları artık yetişmiyor, pek çok hayvan ve bitki türü yok olmuş.
- Birecik'e özel köy peyniri , değme Mozzarella'yla yarışır. Koyun sütünden yapılan ve hafif kızartılıp ılık servis edilen peynir, şahane bir meze.
- Halfeti, Birecik'in onda biri kadar nüfusa sahip. Eski Halfeti, çok şükür SİT ilan edildiğinden berbat apartmanlar yok, eski taş binalar var.
- Geceleri Halfeti'de hayat bitmiyor: Fırat'ın üzerinde, dubalara kurulmuş dört restoran var. Ya canlı türkü söyleniyor ya da Tatlıses repertuarı. Ve elbette halay çekiliyor.
- Suyun üzerinde olduğunuzdan, oturduğunuz yerde doğal olarak zıplayarak halay çekmiş kadar oluyorsunuz. Genç kadınlar baş başa yemek yiyor. Bir teknede nişan yapılıyor, havai fişekler eşliğinde!